ÅRSPLAN

SOLE BARNEHAGE
2026 -2027

HOS OSS UTVIKLER BARN KUNNSKAP OG VERDIER FOR FREMTIDEN

Innhold

INNHOLD BARNEHAGENS ÅRSPLAN 3

Godkjenning av Sole barnehage sin årsplan 3

SOLE BARNEHAGES VISJON OG VERDIGRUNNLAG 4

GRUNNLEGGENDE FOR ARBEIDET MED BARNS ALLSIDIGE UTVIKLING 5

Et barnehagemiljø med omsorg 5

EN GOD OPPSTART FOR ALLE BARN 6

Tidlig innsats for en trygg og god tilknytning for alle barn i barnehagen 7

BARNAS VIKTIGSTE VERKTØY FOR UTVIKLING 8

Barn skal få medvirke, leke og lære 8

Retten til lek henger sammen med retten til et godt liv for barn 9

De viktige relasjonene 10

Et barnehagemiljø der mangfoldet er en ressurs 10

Et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø 11

OVERGANGER I BARNEHAGEN 12

Når barna skal flytte fra liten til stor avdeling 12

Overgang og forberedelser til skolestart 12

BARNEHAGENS SATSINGSOMRÅDE 2026-2027 13

BARNEHAGENS INNHOLD, ARBEIDSMÅTER OG PROGRESJON 14

DE VIKTIGE ÅRENE I BARNETS UTVIKLING 15

Førstehåndserfaringer 15

Gjentagelse 15

Språk og fortelling 15

Opplevelser sammen på tur 16

Vanntilvenning for alle skolestarterne 16

BARNEHAGENS TRADISJONER 2026 – 2027 22

TEMAER OG ØVRIGE MARKERINGER I BARNEHAGEN 27

VIKTIGE DATOER GJENNOM ÅRET 29

INNHOLD BARNEHAGENS ÅRSPLAN

Barnehagens årsplan skal være et arbeidsverktøy for personalet, og et opplysningsdokument for foreldre. Den skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser, og belyse hvordan vi vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold. Barnehagens årsplan vil vise hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, danning og læring. Vi vil også belyse hvordan vi vil arbeide med tilvenning av nye barn, tilvenning ved overgangen fra liten til stor avdeling og hvordan vi jobber med overgangen for barn som skal begynne på skolen.

Rammeplan for barnehagen, samt barnehagens årsplan er personalets viktigste pedagogiske verktøy og vil være førende for alle arenaer som bidrar til utvikling av personalets kompetanse, som gjennom barnehagens planleggingsdager, kveldsmøter, pedagogmøter m.m. Det pedagogiske arbeidet sammen med barna skal i tillegg gjenspeile årsplanens innhold og bygge på barns interesser, behov og utviklingsmuligheter. Rammeplanens syv fagområder skal sees i sammenheng og leken er den som skal være sentralt i arbeidet, slik at barnas engasjement og bidrag kan oppleves meningsfullt og morsomt. Arbeidet vil vi vurdere og dokumentere gjennom ukeplaner, dagsrapporter og fagrapporter som sendes ut til foreldre gjennom barnehagens digitale løsning MyKid.

Barnehagens personale arbeider etter lovpålagte retningslinjer hvor føringer ligger i;

- FN barnekonvensjon
- Barnehageloven
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Årsplanen bygger på Rammeplan for barnehager, hjemlet i lovens §2, iverksatt 1. august 2017.

Godkjenning av Sole barnehage sin årsplan

Samarbeidsutvalget (SU) skal ivareta samarbeidet mellom barnehagen og hjemmene. I Sole barnehage består samarbeidsutvalget av representanter fra samtlige avdelinger med foreldre og ansatte, og i tillegg møter daglig leder.

«Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ for alle parter som på ulike måter har et ansvar for barnehagens innhold og drift» www.fubhg.no

Sole barnehages samarbeidsutvalg godkjenner herved barnehagens årsplan for 2026 – 2027

SU -leder
Sole barnehage SA

Daglig leder
Sole barnehage SA

SOLE BARNEHAGES VISJON OG VERDIGRUNNLAG

Hos oss utvikler barn kunnskap og verdier for fremtiden

Sole barnehage har et personale med mye erfaring og et høyt kompetansenivå. Vi har assistenter og pedagoger som er aktive og engasjerte, og som tar i bruk sin erfaring og kompetanse for å skape et godt oppvekstmiljø for barn.
Vi jobber daglig for å opprettholde og videreutvikle en god faglig barnehage som er orientert mot det samfunnet vi er del av. Vi skaper læringsarenaer der barn får opplevelse og erfaringer i relasjon til andre barn og voksne. Arbeidet som utøves i barnehagen skal bygge på barns interesser, behov og utviklingsmuligheter. For å klare dette vil personalet arbeide med et utgangspunkt i å se, høre og forstå barn både når vi vurderer, planlegger og tilrettelegger for lek, aktivitet og prosjekter i det daglige. Gjennom dokumentasjoner som for eksempel barns tegninger og konstruksjoner, bilder og tekst vil den kontinuerlige prosessen av det barn og voksne arbeider med synliggjøres.

Personalet i Sole barnehage skal gi barn troen på seg selv og andre, i relasjon til enkeltbarn og barn i gruppe. Barna skal støttes og anerkjennes og inspireres og oppmuntres i sin lek. De vil møte utfordringer gjennom samhandling med andre barn og vil gjennom dette få erfaring med å mestre balansen mellom selvhevdelse og å se andres behov. For å klare dette må personalet være til stede sammen med enkelt barnet og barna som gruppe. Personalet vil veilede, oppmuntre og hjelpe barn til å se den andre i læren om seg selv, og de rundt seg. Barnet skal få oppleve, og erfare gleden og avhengigheten av det å være del av noe sammen med andre. Barn skal få undre seg og stille spørsmål, de skal søke opplevelser og gjøre egne erfaringer ut ifra eget ståsted.

> «Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid.»
> Rammeplan, 2017, s.7

Godt samhold, positiv tenkning, toleranse og respekt er viktige elementer i arbeid med barn, i samarbeidet med foreldre og også når det gjelder personalsamarbeidet. Utvikling, endring og service er nøkkelbegreper for arbeidet, og skal sikre kvalitet i alle ledd i vår barnehage.
Vi vil løfte frem tre områder som er viktige for oss i vårt personalsamarbeid. Tillitt, kommunikasjon og tilbakemeldingskultur. Vi skal bygge vår praksis på felles verdier og målsettinger til det beste for barn. For å utøve en praksis som ivaretar dette er vi avhengig av et godt samarbeid som gir rom for ulikheter og som bygger på positivitet og åpenhet. Vi vil utvikle grunnleggende holdninger til at vi vil hverandre vel og er anerkjennende, rause og støttende. Det å skape tillit krever tydelig og ærlig kommunikasjon. Det å ha en nysgjerrig tilnærming til utøvende praksis er et godt utgangspunkt. Det vil da være mulig å forstå bedre intensjoner og vurderinger i en utøvende praksis. Vi er hele tiden på jakt etter en forbedret praksis, alltid til det beste for barn.

GRUNNLEGGENDE FOR ARBEIDET MED BARNS ALLSIDIGE UTVIKLING

For at barn skal utvikle livsmestring trenger barnet å være omgitt av relasjoner som gir trygghet, omsorg og anerkjennelse. Det er av betydning at barnet har en opplevelse av å høre til i et felleskap, få ta sin plass og være seg sammen med andre. Personalet må arbeide for å se hvert enkelt barn og deres behov, og skal begrunnes og sees i sammenheng med barns medvirkning, danning, lek og læring.

> «Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid med hjemmet å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal sees i sammenheng»
> Rammeplan, 2017, s. 7

Et barnehagemiljø med omsorg

For oss handler omsorg om relasjonen mellom barn og personal, og om hvordan barn og voksne gir og mottar omsorg. Forholdet mellom barn, og mellom voksne og barn skal være preget av tillitt, trygghet, åpenhet, interesse og gjensidighet.

Barn skal føle seg betydningsfulle, og barn skal oppleve trygghet fra de voksne som er rundt dem. Det skal prege måten barn tas imot på når de kommer på morgenen og hvordan barn møtes gjennom hele dagen med blikk, stemme og kropp. Barn skal få en følelse av å bli sett og hørt, og være trygg på at voksne er der for dem. Omsorgen skal gis på en slik måte at barnet får styrket sin selvfølelse og sin selvstendighet gjennom å møte voksne som skaper rom for å prøve mye selv, både i måltider og påkledningssituasjoner, på tur og ved ulike aktiviteter gjennom dagen i barnehagen. Barn lærer og handler ut ifra miljøet de er en del av, og personalet må være bevisst sin holdning og væremåte i arbeid med barn og i samarbeid med sine kollegaer.

> «Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre» Rammeplan, 2017, s. 19

Personalet skal sikre arbeidet gjennom å;

- Være tilgjengelig for barnet, trøste og gi nærhet når det har behov for det
- Sette seg ned på barnets nivå
- Lytte inn barnet, være nysgjerrig og ta seg tid
- Bekrefte barns følelser, og prøve å forstå barns uttrykk i alle situasjoner
- I samspill med barn må personalet være støttende, samtidig utfordre ved å oppmuntre barnet til å finne ut av, og mestre selv
- Kontinuerlig reflektere over egne handlinger og egen væremåte inn mot både barn og andre voksne i det daglige.

EN GOD OPPSTART FOR ALLE BARN

Barn som begynner hos oss skal få en myk overgang til barnehagelivet, og vi skal samarbeide med foreldre for å bli godt kjent med barnet. Samtidig skal personalet sørge for å gi foreldre god innsikt i barnehagelivet, med sitt innhold av rutiner, rammer og aktiviteter. Ingen barn er like, og tilvenningen blir individuell. Noen bruker kort tid, andre bruker lengre tid, barn som foreldre. Erfaringsmessig er en god dialog mellom foreldre og personal noe av det viktigste faktorene for å få til en god og trygg oppstart for det enkelte barnet.

Det å begynne i barnehagen, er en tid med forandringer i barnets rutiner og omgivelser både for de barna som er kjent, og for de som begynner helt nye i barnehagen. Det å begynne i barnehagen er en individuell prosess, men felles for alle barna er behovet for trygghet og forutsigbarhet gjennom dagen. Dette handler om å sørge for at barnet opplever en hverdag med tydelige rutiner og kjente voksne rundt seg. Barn vil på en eller annen måte gi uttrykk for hvordan de opplever å begynne i barnehagen. Det å si hade' til foreldrene sine kan for mange være vanskelig, og kan ofte komme til uttrykk gjennom gråt. For de aller fleste barn kommer dette til uttrykk i løpet av de første dagene i barnehagen, og for noen barn kan det komme til uttrykk noe senere. Det er derfor av betydning at vi arbeider målrettet i hele tilvenningsperioden, for å gi barn og foreldre en følelse av tilhørighet, trygghet og trivsel.

> «Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen.»
> Rammeplan, 2017, s. 33

Når de aller yngste barna skal bli kjent i barnehagen og med alt rundt seg, er det viktig å snakke om å sette navn på barn og voksne, og de tingene som er i barnehagen. Måten den voksne møter barnet på i dette samspillet er av betydning, og stiller krav til at den voksne er sensitiv og emosjonelt til stede for barnet i alle møter.

Personalet skal gi alle barn en trygg og god oppstart i barnehagen gjennom å;

- Bruke tid med hvert enkelt barn, være oppmerksom, vise interesse, gi omsorg og nærhet i alle møter med barnet gjennom dagen.
- Alltid være til stede og tilgjengelig for barnet i barnets høyde, slik at det erfarer nærhet av trygge voksne i rommet.
- Sikre forutsigbare dager, med tydelige rutiner gjennom dagen
- Daglig organisere barn i mindre grupper, med få barn og voksne sammen.

Tidlig innsats for en trygg og god tilknytning for alle barn i barnehagen

Personalets ansvar for omsorgsfulle relasjoner, evnen til å opptre som en trygg base for barnet og være emosjonelt tilgjengelig, har stor betydning for å skape trygge og gode overganger i barnets liv. Det er helt nødvendig at vi er på gulvet, er tålmodige og emosjonelt til stede sammen med barna for både å se, høre og forstå barnets oppdagelsesferd. Dette handler om å gi barn erfaringer og en trygghet på at den voksne er til stede for barnet, og at han/ hun opplever å ha en" trygg havn", de kan gå til og fra gjennom sin tilvenning til de nye omgivelsene i barnehagen.

Trygghetssirkelen som vises under, bygger på mange års forskning omkring tilknytning og hvordan vi kan fremme en trygg tilknytning i barnehagen, og en trygg og myk overgang til barnehagelivet for alle barn. Modellen viser også hvordan de grunnleggende behovet til barnet henger sammen. I nedre del av trygghetssirkelen finner vi barnets beskyttelsesbehov og avhengighet som er tilknytningsbehovet. Hånden som er åpen nederst til venstre representerer den sikre havnen i form av nær og trygg voksen som barnet kan få hjelp, trøst og nærhet av. I øverste del av sirkelen ser vi barnets selvstendighet og utforskertrang, barnets behov for å erobre, forstå og mestre verden

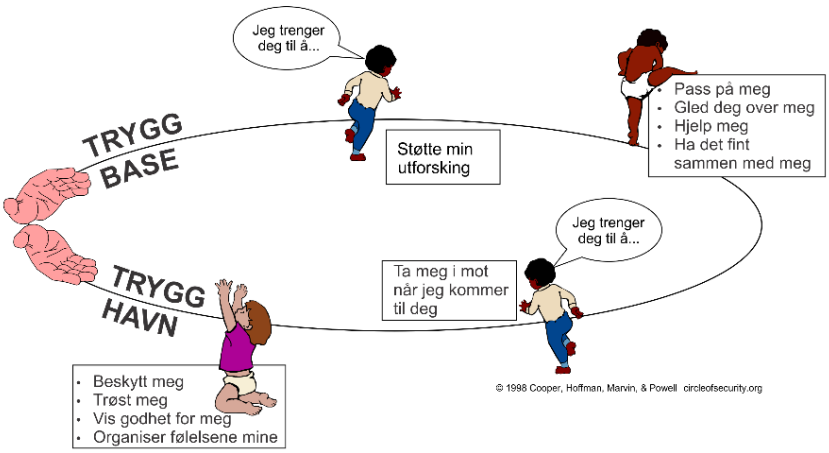

Voksne skal alltid være større, sterkere, klokere og god

Sirkelen tydeliggjør for oss dynamikken mellom avhengighet og selvstendighet. Utforskning og læring blir vanskelig, om barnet ikke er trygg. Tryggheten til å gå ut, kommer fra vissheten om at det er mulig å komme inn igjen. Drugli (2014) sier: «når barnet opplever grunnleggende trygghet i samspillet med de nære omsorgspersonene hjemme og i barnehagen, kan de flytte sin energi over på utforsking og læring (Drugli, 2014, s. 47).

Standard for tilvenning i Sandefjord kommune; https://www.sandefjord.kommune.no/globalassets/oppvekst-og-kunnskap/ok-dokumenter/barnehagemyndigheten/standard-for-tilvenning-i-barnehage_hjemmeside.pdf

BARNAS VIKTIGSTE VERKTØY FOR UTVIKLING

Alle handlinger, erfaringer og opplevelser som skjer hver dag, er med på å danne barnet. Dette gir barnet kunnskap og kompetanse til å håndtere livet i et fellesskap med andre. Når vi arbeider med danning i barnehagen, handler dette om å lære barn å utvikle kritisk tenkning, kunne yte motstand, forstå det som er annerledes og utvikle evne til å være reflekterte og ansvarlige deltakere i små og store fellesskap som barnet inngår i løpet av en barnehagedag.

For å ha gode danningsprosesser i barnehagen er det viktig at voksne er gode samtalepartnere, samhandlingspartnere og veiledere og viser respekt for den kommunikasjonen barna har, og viser interesse for det de sier. Danning handler om å utvikle kunnskap, verdier og holdninger sammen, gjennom dialog — hvor alle anerkjennes som selvstendige mennesker med følelser og tanker.

> «Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverden og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltagelse i demokratiske fellesskap» Rammeplan, 2017. s. 21

Barn skal få medvirke, leke og lære

Vår viktigste oppgave er å legge til rette for lek og lærelyst. Barns egen mestring og glede over å være seg selv sammen med andre, skal ligge til grunn i alt vi gjør. Dette innebærer at alle barn skal bli møtt med en anerkjennende holdning, og at barns egne opplevelser og meninger respekteres. Barn skal få anledning til å ytre seg, og å få svar. Dette betyr ikke at barn skal få bestemme alt, men få mulighet til å oppleve seg selv som en betydningsfull aktør i fellesskapet. Barn skal få medvirke, gjennom å få delta aktivt og selv være bidragsytere i alle varierte situasjoner en barnehagedag gir. Slik kan vi aktivt bygge oppunder barns interesser, behov og utviklingsmuligheter, og på den måten vil deres uttrykk, tanker og ideer bli ivaretatt. Barnas lek er å betrakte som en viktig ytringsform, og er derfor av betydning at vi verner om. Det å arbeide med barns læring, er slik vi forstår det en sammensatt prosess og krever en helhetlig tilnærming. Dette vil vi gjøre gjennom å se danning, omsorg, lek, læring, sosial kompetanse, kommunikasjon og språk i en sammenheng.

Læring er i seg selv en livslang prosess, og det skjer både i bevisste og ubevisste situasjoner. Barn lærer gjennom erfaringer og opplevelser de får både i samspill med andre og alene, der barn er i aktivitet som gir mening, der de er engasjert, motivert og konsentrert. Barnehagen skal være en positiv utviklingsarena, der barn får muligheten til å strekke seg og lykkes på områder som er viktig for dem. Barns glede over å mestre, så vel som frustrasjon over å ikke klare, må personalet følge opp i det daglige arbeidet i barnehagen.

Personalet skal gi barn gode strategier ved å;

- Respondere, være varme og stimulerende voksne sammen med barn
- Bidra til at barn opplever mestring, og blir motivert i alle situasjoner.
- Gi barnet rom for deltagelse ved å undersøke, og gi barnet tid til å formulere egne synspunkter.
- Ta seg tid, være oppmerksom og nysgjerrig på det barn viser og forteller oss både gjennom lek, aktivitet, rutiner og i samspill med andre.
- Motivere barn til å gjøre nye erfaringer, nye opplevelser og la de få utforske utfordringer de møter på.
- Etterstrebe et arbeid med refleksjon og ettertanke, slik at personalets pedagogiske praksis utvikles.

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre» Rammeplan, 2017, s. 22

Retten til lek henger sammen med retten til et godt liv for barn

Vi forstår barns lek som svært viktig for barnets trivsel i barnehagen. Barn vil leke, det er det beste de vet fordi leken skaper glede, fryd og entusiasme. Leken er frivillig og spontan, den utfordrer, skaper spenning, nysgjerrighet og en opplevelse av velvære.

I leken utforsker barnet nye måter å handle på, gjør seg nyer erfaringer, får opplevelser og oppdagelser de lærer av. Leken er viktig for følelsen av tilhørighet og et felleskap, gjennom at barnet får erfaringer og opplevelser sammen med andre. De vil kunne lære om, og danne grunnlaget for samhandling med andre og bli inkludert fellesskapet. Her lærer barn seg språk, kroppsspråk og sosiale ferdigheter som samarbeid, forhandling og konfliktløsning. Barnet lære å vente på tur, dele med andre, forstå skille mellom lek og virkelighet, sette grenser for seg selv og etablere vennskap. Voksnes nærhet og tilstedeværelse i barns lek er derfor av stor betydning. For å klare dette må vi være bevisst våre holdninger inn mot barns lek, og kunne veksle mellom å være tilbaketrukket, men tilgjengelig, støttende og inspirerende og være deltakende, og gripe inn for å veilede ved behov. Barn går inn i lek med de erfaringene, de menneskene og det utstyret som er tilgjengelig. For at barna skal få ideer til ulike aktiviteter og lek, trenger de først og fremst erfaringer. Observasjon og samtale med barn vil derfor være en del av det daglige arbeidet i barnehagen, nettopp for å kunne fange opp barns interesser og det de er opptatt av. Vi vil bygge videre på hva barn forteller oss og dra det inn i leketemaer og aktiviteter som vil gi næring til leken, samtidig som barna på denne måten vil være med å medvirke i egen hverdag.

Det er jo tross alt ikke slik at det er barna som leker på vår arbeidsplass. Det er vi som arbeider på barnas lekeplass. Morten Solheim første steg nr. 3 2017

De viktige relasjonene

Det å bygge gode relasjoner til andre barn og ha noen å være sammen med, betyr mye for barn på lik linje som for voksne. Det å ha noen å leke med i barnehagen er grunnleggende for barns trivsel, tilhørighet og meningsskaping, og er en drivkraft til mestring og utfordringer. Det er derfor av betydning at voksne er bevisst sin rolle som støttespillere, og tilretteleggere for barns relasjoner med andre barn i barnehagen. Vi må være oppmerksomme på barns erfaringer med å inngå i relasjon til andre barn, slik at hvert enkelt barn opplever at de både har en positiv betydning for andre barn som deltakere i deres liv, og at andre barn har en positiv betydning for dem.

Personalet sikre barns rett til lek gjennom å;

- Være til stede og tilgjengelige for barna, der vi kan gi de støtte og trygghet i leken.
- Oppmuntre, sette grenser, veilede og være nysgjerrig på hva barn forteller oss, og gjør gjennom leken sin
- Planlegge for lek, og legge til rette for at barn får både tid og rom til å leke gjennom dagen i barnehagen. Samt bidra til gode leke situasjoner, der barn får erfaringer med felles leketemaer.
- Jobbe målrettet med å observere og reflektere over barns lek og barnet i samspill med hverandre.
- Involvere seg i lek gjennom å initiere og inspirere barn til lek med hverandre, og bidra til å legge til rette for tilhørighet og vennskap.

Et barnehagemiljø der mangfoldet er en ressurs

For oss handler mangfold om ulikhetene blant oss. Fellesskapet er av betydning, og for å forstå den andre må også barn trene på å være åpne, nysgjerrige og tollerange. Det å være forskjellig, ha ulike behov og interesser, løse utfordringer ulikt og tilegne seg nye erfaringer ulikt er en menneskerett. Barnehagen skal være en helsefremmende og oppbyggelig arena for barn.

> «Barna skal få oppleve at det finne mange måter å tenke, handle og leve på».
> Rammeplan, 2017, s. 9

Personalet skal fremme mangfold gjennom å:

- Se det enkelte barn som en ressurs
- Respektere og anerkjenne barnas ulike uttrykk
- Ta oss tid til å lytte, følge opp barns interesser og initiativ
- Bruke bøker, eventyr og fortelling i arbeidet
- Benytte rutiner og hverdagssituasjoner til samtaler, undring og nysgjerrighet
- Fremme åpenhet, interesse og bekrefte ulikhetene mellom oss.

Et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø

Et godt psykososialt barnehagemiljø er viktig i det helsefremmende og forebyggende arbeidet for barn. Barnehagen skal være et trygt og godt sted der barn opplever fellesskap, vennskap, trivsel, livsglede og mestring. Vårt barnehagemiljø skal bidra til barns positive utvikling og gi følelse av egenverd gjennom trygge relasjoner. Arbeidet med å utvikle sterke og trygge relasjoner mellom voksne og barn, og barn imellom står sentralt.

«Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing».
Rammeplan, 2017. s. 11

Personalet skal sikre barns rett til et trygt psykososialt barnehagemiljø ved å;

- Bygge en trygg og god relasjon til hvert enkelt barn
- Fange opp og undersøke relasjonen mellom barn, og mellom barn og voksne
- Gjennomføre systematiske observasjoner og samtaler med alle barn gjennom året. Dette for å sikre at vi som barnehage ivaretar barnas behov for omsorg, trivsel og inkludering.
- Forebygge og fremme et trygt og inkluderende barnehagemiljø for hvert enkelt barn, jf §41 og §42 i barnehageloven.

HVA GJØR DU NÅR BARNET IKKE HAR DET TRYGT OG GODT I BARNEHAGEN?

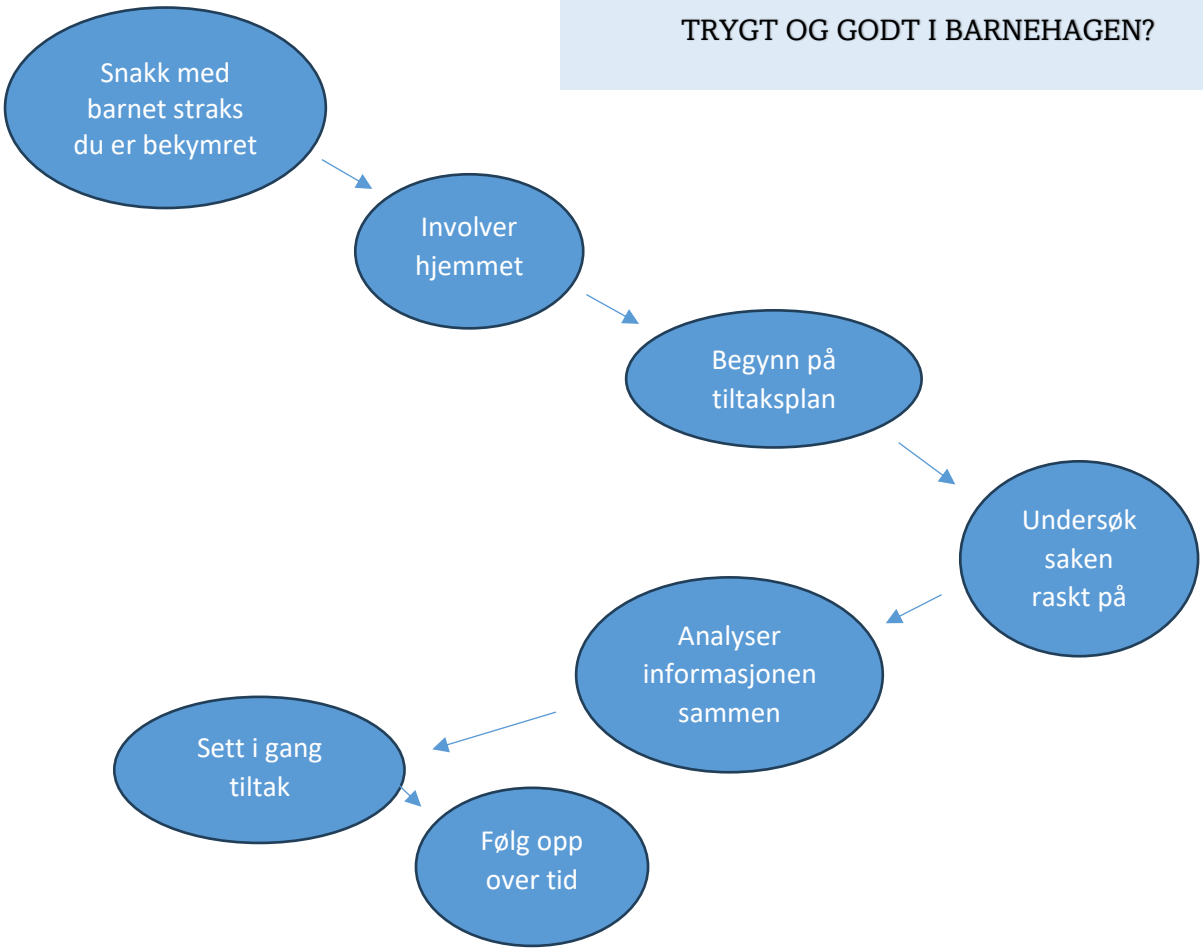

OVERGANGER I BARNEHAGEN

Sole barnehage er organisert på en slik måte at barn som begynner i barnehagen når de er 1 år, vil erfare at vi legger til rette for to overganger gjennom barnehagetiden. Vi vil bruke tid på å sikre trygge og gode overganger gjennom informasjon og gode forberedelser for både barn, foreldre og personal.

Når barna skal flytte fra liten til stor avdeling

Når våren kommer, nærmer det seg tiden hvor barna på Lille Sole flytter over til sine nye avdelinger i Sole barnehage. Noen barn skal begynne i 1.etg, andre skal begynne i 2.etg eller på Knatten. Det er viktig for oss å legge til rette slik at barna blir så godt kjent som mulig med de nye avdelingene, og nye voksne før sommeren. Første uken i mai 2026 flytter Lille Sole barna over på stor avdeling. Personalet fra Lille Sole følger med barna over på avdeling barnet skal begynne på, helt frem til sommeren. Dette gjør at barna er godt kjent og trygge når de kommer tilbake etter sommerferien.

Overgang og forberedelser til skolestart

For de eldste barna, og deres siste år i barnehagen vil vi gjennom hele året bruke tid på å snakke om, trygge og forberede barna på at de snart skal begynne på skolen. Vi vil legge til rette for egne aktiviteter og opplevelser som kun er for skolestarterne, og samtidig legge opp til at skolestartere på tvers av avdelinger møtes og blir kjent. Den første uken i mai, flytter vi alle skolestartene til Lille Sole. Her vil de få være sammen som skolestartere, og bli godt kjent helt frem til de har sine siste dager i barnehagen. Hver vår inviteres skolestarterne til «besøk skolen», dette sammen med foreldre. I barnehagen legger vi opp til besøk i skolegården, der barna får leke på uteområdet og gjøre seg kjent.

Når et godt samarbeid mellom barnehage og skole ligger til grunn, viser det av erfaring at barna møter skolen med større trygghet. Informerte, positive og deltagende foreldre og personal i barnehage kan bidra til å trygge, støtte og motivere barnet i overgangen. Barnet skal også ta avskjed med barnehagen, noe som innebærer å ta avskjed med det gamle og ønske det nye velkommen. Her i Sole barnehage markerer vi dette med en avslutning, spesielt for skolestarterne.

BARNEHAGENS SATSINGSOMRÅDE 2026-2027

I barnehageåret 2026–2027 vil lek være barnehagens sentrale satsingsområde. Leken har en egenverdi og er en grunnleggende del av barns liv, samtidig som den er en viktig arena for utvikling, læring og sosial kompetanse. For å styrke kvaliteten i barnehagens arbeid med lek, vil vi ha et særlig fokus på å utvikle personalets kompetanse på lek.

Gjennom året skal personalet utvikle økt bevissthet og kunnskap om lekens betydning, samt sin egen rolle i barns lek. Dette innebærer å kunne observere, støtte, berike og delta i lek på en måte som fremmer inkludering, kreativitet og gode relasjoner mellom barna. Mål for arbeidet er å utvikle spennende møtearenaer for barn med fokus på et inkluderende, kreativt og inspirerende lekemiljø for alle barn.

Kompetansebyggingen vil skje gjennom refleksjon i personalgruppen, faglige diskusjoner, veiledning og kurs. Vi vil arbeide med å utvikle et felles pedagogisk grunnsyn knyttet til lek, slik at alle ansatte møter barn med en trygg, anerkjennende, aktiv og nysgjerrig tilnærming.

Barnehagen vil parallelt følge Sandefjord kommune sin kompetanseplan, som vil ledes gjennom et samarbeid med Universitetet Sørøst Norge. I dette arbeidet vil fokus være «*ASK for alle*» og *Pedagogisk analyse*.

- ASK er alternativ og supplerende kommunikasjon. I barnehagen handler ASK om å gi barn mulighet til å uttrykke seg og forstå andre, selv om de ikke bruker talespråk fullt ut. ASK handler om å gi barn et verktøy til å uttrykke seg, for å forstå og bli forstått. ASK anerkjennes som et språk, og er nyttig for alle barn og skal være en del av barnehagens språkmiljø.

- Pedagogisk analyse er en metode som brukes for å forstå utfordringer hos barnet på en bedre måte. Ved bruk av pedagogisk analyse er ikke fokuset kun på barnet, men sees i sammenheng med hele systemet rundt barnet som f.eks. voksenrollen, relasjoner, organisering av dagen, fysiske miljøet m.m.

BARNEHAGENS INNHOLD, ARBEIDSMÅTER OG PROGRESJON

Valg av arbeidsmåter skal bygge på barn og barnegruppas erfaringer, interesser, synspunkter og initiativ, og skal bidra til å gjøre arbeidet med barnehagens innhold spennende og variert.

> «Progresjon i barnehagen skal innebære at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang» Rammeplan, 2017, s. 44

For å bedre kunne ivareta progresjonen og det karakteristiske for den enkelte alder, vil vi legge til rette for lek, styrte aktiviteter og tur i mindre grupper gjennom året. Også her vil barns interesser, behov og utviklingsmuligheter stå sentralt. For å klare dette vil en stor del av arbeidet og voksnes praksis i møte med barn være gjenstand for refleksjoner og drøftinger.

Personalet i barnehagen vurderer arbeidet sitt jevnlig gjennom refleksjon, observasjon, dokumentasjon og faglige samtaler i personalgruppen. Vi ser og følger med på barns interesser, utvikling og behov gjennom lek, læring, rutiner og aktiviteter. Barnas trivsel, medvirkning og tilbakemeldinger er en viktig del av vurderingsarbeidet vårt, og som samlet med personalets observasjoner legger grunnlaget for ny planlegging av det pedagogiske innholdet i barnehagen.

Det jeg hører, GLEMMER jeg. Det jeg ser, HUSKER jeg. Det jeg gjør, FORSTÅR jeg

DE VIKTIGE ÅRENE I BARNETS UTVIKLING

Barn vil i tiden de er i barnehagen gjøre seg mange erfaringer, og ha stor utvikling på alle områder. Personalets ansvar, fokus og oppgaver er avgjørende i arbeidet med å være til stede, oppmerksom og støtte barnet i sin utvikling. Dette gjør vi ved å legge til rette for barns interesse og utviklingsbehov, gjennom temaer, aktiviteter og på tur i store og mindre grupper.

Førstehåndserfaringer

Førstehåndserfaring er et stikkord i arbeidet med de aller yngste barna, som konstant er på oppdagelsesferd, gjennom at de berører, lukter, smaker, hører og ser verden rundt seg. Et av personalets viktigste oppgaver blir å beskrive virkeligheten for barna gjennom å hele tiden sette ord på det barnet gjør, det andre barn og voksne gjør, samt det som skjer i miljøet rundt barnet. Kroppen og de kroppslige erfaringene barnet gjør seg, danner et fundament for all læring og det er av betydning for å sikre trygge og gode relasjoner rundt barnet, slik at barnet blir mottakelig for utvikling og læring.

Gjentagelse

Gjentagelse er en viktig faktor i arbeidet med barna, både for at barn skal oppleve en trygghet gjennom å kjenne igjen, erfare mestring, og forstå hva de er med på. Barn skal oppleve å være en del av et sosialt fellesskap, og vi skal gi de like referanser som utgangspunkt for lek og aktivitet. Det kan være små prosjektarbeid over tid, arbeid med eventyr, dramatisering, sang og musikk og ulike temaer barn interesserer seg for, som for eksempel «kroppen min». Vi skal gi barn erfaringer som bygger på deres interesser, synspunkter og forutsetninger. Skape spenning, nysgjerrighet og forutsigbarhet der gjentagelse skal være en sikker kilde til glede og mestring som gir mening for barn.

Språk og fortelling

I arbeidet med barn i barnehagen vil vi rette et fokus på stimulering av estetisk sans, tegneutvikling, fantasi og språk. Vi vil inspirere barna til dette gjennom gode høytlesningsopplevelser, magiske samlinger, språkgrupper og fremme fortellerglede. De skal motiveres og støttes til utforskning av ulike skriftspråkuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter (KD, 2017).

De eldste barna som er skolestartere i barnehagen vil delta og medvirke i arbeidet med å lage en bok sammen som gruppe, basert på deres interesser og forutsetninger. Barn skal få bli kjent med prosessen til hvordan en bok blir til og de skal selv være små forfattere.

Opplevelser sammen på tur

Gjennom hele året vil vi gi barn ulike opplevelser og erfaringer i naturen, ved å ukentlig gå på tur i mindre grupper. Vi vil legge til rette for både lengre og korte turer i nærmiljøet, ut ifra barnas forutsetninger. Målet med disse turene er å tilby barna noe nytt, og gi dem positive opplevelser i et fellesskap. Barn skal få erfaringer med å oppholde seg og orientere seg i og med både vann og skog, og få oppdage og forske på de forandringer som skjer i naturen gjennom året. Gjennom disse turene ønsker vi å fremme bærekraftig bruk av naturen og skape bevissthet om hvordan vi kan ta vare på miljøet rundt oss.

Vanntilvenning for alle skolestarterne

Barnehagen vil for barnehageåret 2026 -2027 legge til rette for vanntilvenning for de eldste barna i barnehagen. Dette gjøres i et samarbeid med Sandefjord svømmehall. Fokuset er å gjøre barna trygge i vann, bidra til mestringsfølelse og glede! Gjennom veiledet instruksjon fra svømmetrener, lærer barna ulike teknikker som omhandler alt fra å få vann i ansiktet, til å kunne flyte på mage og rygg. Her får vi også erfaring med å ta imot beskjeder, selvstendighetstrening i garderoben og det å hjelpe hverandre.

Når barnet er 1 til 2 år

Den sosiale utvikling	**Barnet** - Barnet sanser, utforsker og observerer aktivt for å gjøre seg kjent og trygg med omgivelsene. - Er avhengig av trygge og kjente voksne rundt seg.	**Personalets ansvar/oppgaver** - Sørge for at barnet møter kjente voksne, og er til stede for barnet. - Er oppmerksom og trygg, trøster og gir omsorg til barnet i deres utfordring og ved sin adskillelse fra foreldre
Barnets kommunikasjon	- Barnet formidler sitt budskap gjennom kroppsspråk, lyder og gester. Barnet peker, smiler, og bruker ord og uttrykk.	- Stimulere barns bruk av talespråk, ved å sette ord på miljøet rundt barnet - Aktivt ta i bruk sang, rim og regler i det daglige - Være nysgjerrig, og la barn vis og sette ord på det de forsøker å formidle
Barnet i lek og fellesskap	- Barnet har stor glede og nytte av å være sammen med andre. - Er nysgjerrig på å finne ut av omgivelsene og tingene rundt seg, og lærer seg tingenes egenskaper. - Barnet mestrer enkel turtaking, og klarer å ha oppmerksomhet og fokus mot andre og viser glede over samspillet.	- Oppmuntre og vise barnet enkel turtaking, gjennom å gi til barnet og si «takk, takk» - Skal være til stede og tilgjengelig for barnet på gulvet, og følge barnets oppdagelser, i møte med leker, andre barn og voksne.
Barnets motoriske utvikling	- Barnet viser stor glede ved kroppslig lek, og sanser, utforsker, observerer, kryper og krabber, reiser seg opp og bruker kroppen til å gjøre seg erfaringer. - Barnet bruker kroppen aktivt med store bevegelser som ved å klatre og balansere på ting, bære på leker, og skyve og dra på leker.	- Skal gi barn ulike erfaringer og opplevelser ved å bruke kroppen og sansene sine, både ute og inne. - Skal legge til rette for lek og aktivitet der bruk av kropp og store bevegelser skal være sentralt.

Når barnet er 2 til 3 år

Den sosiale utvikling	**Barnet** - Barnet har behov for en forutsigbar hverdag, og derfor blir gjentagelse av handling viktig. - Barnet ønsker å være mer selvstendig, og lærer gjennom imitasjon av voksne og av andre barn.	**Personalets ansvar/oppgaver** - Sørge for at barn opplever forutsigbare dager i barnehagen, gjennom å gjenta rutiner og handlinger gjennom dagen. - Sørge for å gi barn god tid til å gjøre egne erfaringer, og møte barnet med oppmuntring og støtte i forsøk på å være selvstendig.
Barnets kommunikasjon	- Barnet har utviklet god språk-forståelse og to-ords ytringer. Barnet har et raskt økende ordforråd. - Barnet snakker stadig mer, og barnet forstår mye av det verbale språket.	- Skal støtte barnet og gi de tid i deres fortellinger. Vi skal gjenta og svare med hele setninger, og stimulere til små samtaler. - Vi setter ord på alt vi sier og gjør sammen med barna i ulike situasjoner gjennom dagen. - Skal gi barn erfaringer med fortelling, rim, regler og sang. - Bruke konkrete ting og gjentakelser er gode hjelpemidler for å utvikle språket.
Barnet i lek og fellesskap	- Typisk for alderen er at barn leker side om side, og hermer etter hverandre. - Barnet mestrer begynnende «late-som om leken» og nærmer seg mer og mer lek sammen med andre. - Barnets interesser utvides, og barnet leker med ulike ting og temaer. - Utprøvingen er mer målrettet, og barnet vil ofte klare ting selv.	- Legge til rette, for at barn får både rom og tid til å utfolde seg i leken. - Skal være nær der barns lek forgår, for å støtte, veilede og hjelpe barn i deres utvikling og forståelse av sosiale ferdigheter. - Utfordre barnas kompetente handlinger, og iveren etter å lære. - Være oppmerksom på barns utprøving og interesse.
Barnets kropp og bevegelse	- Barnet har mer kontroll på bevegelsene sine og bruker kroppen sin lystbetont. - Barnet liker nå å løpe, hoppe, klatre og utforske med store - bevegelser, og tar i bruk nye elementer som for eksempel sykkel, sparkesykkel eller ball.	- Skal sørge for at barn har rom og tid for store grovmotoriske bevegelser - Legge til rette for at barn får erfaringer med ulike aktiviteter både ute og inne. - Skal utfordre, støtte og oppmuntre barnet i utviklingen av sine motoriske ferdigheter.

Når barnet er 3 til 4 år

Den sosiale utvikling	Barnet	Personalets ansvar/oppgaver
	- Barnet fryder seg over det forutsigbare som gjentakelsen gir - Barnet utforsker omgivelsene sine, for å tilfredsstille nysgjerrigheten sin. - Barnet er selvstendig i valg av aktiviteter, og gir uttrykk for mestringsglede.	- Gi barn forutsigbarhet, gjennom og gjenta ulike aktiviteter med barn gjennom dagen - Vi skal møte barnet der det er, og inspirere til videre utvikling og mestring i det de holder på med gjennom dagen.
Barnets kommunikasjon	- Ordforrådet har utviklet seg, og det meste av språket blir forstått av andre. Barnet mestrer å snakke om ting som ikke er i umiddelbar nærhet. - Barnet har stor glede av å leke med ord, og setter stor pris på rim og regler, rytmer og dans.	- Skal bidra til at barna får en god språkstimulering gjennom barnehagens daglige innhold. - Skal bruke tid på å fortelle, og samtale med barnet. Vi skal jobbe med å skape en interesse for bøker, ha fokus på rim og regler, og leke med rytme i ord og sanger.
Barnet i lek og fellesskap	- Barn bruker rom og leker allsidig, og barna oppsøker hverandre, venter på hverandre og viser glede over å få leke sammen. - Barnet har nødvendige ferdigheter til å bli værende i en leke-situasjon. Barnet mestrer at lekens tema endres, og at nye barn kommer med i leken. Det forventes nå at barnet mestrer tur – taking.	- Skal legge til rette for felles referanser som vil gi inspirasjon til lek og aktivitet. - Vi skal være til stede og tilgjengelig for barna, og gi barn støtte, veiledning og oppmuntre barnet i lek og aktivitet sammen med andre.
Barnets kropp og bevegelse	- Barnet kan grunnbevegelsene, og er opptatt av å bruke kroppen sin. - Barnet mestrer mange ting, og det å lære noe nytt gir glede og stolthet. - Øye – hånd koordinasjonen, er så god at barnet kan f.eks. kan å pusle.	- Skal tilrettelegge for aktiviteter som utfordrer, og gir barna ulike erfaringer ved å bruke kroppen både inne og ute. - Skal forberede barnet inn mot nye aktiviteter, støtte og veilede barnet der de utfordres.

Når barnet er 4 til 5 år

Den sosiale utvikling	Barnet	Personalets ansvar/oppgaver
	- Det å skape relasjoner til hverandre og gjøre ting sammen, er sentralt for barnet. - Barnet liker utfordringer og trygg på å prøve og feile. Mislykkes barnet, prøver det bare igjen. - Barnet har glede av gruppeaktiviteter og lekemateriell.	- Skal jobbe med å være gode tilretteleggere og aktive medspillere med barnet. - Skal være tilstedeværende og tilgjengelige voksne som oppmuntrer, støtter og veileder barnet i møte med utfordringer gjennom dagen i barnehagen
Barnets kommunikasjon	- Barnet prater ofte mye, og har stor glede av språklig aktivitet, og leker ofte intenst med ord og rytme. - Interessen for tall og bokstaver er gryende. Barnet viser interesse for «min» bokstav, egen alder osv.	- Skal bidra til god språkstimulering gjennom barnehagens daglige innhold. både gjennom høytlesning, lek med ord og utrykk i form av lyd, rim, rytme og regler, sang og i samtale med enkeltbarn og barn i gruppe. - Skal imøtekomme barnets nysgjerrighet på en utfordrende og utforskende måte.
Barnet i lek og fellesskap	- Barnet har stor fantasi, og har språklige og sosiale ferdigheter som gjør det i stand til å ta kontakt, gjøre avtaler om lekens innhold og deltakernes rolle. - Barnet velger lek ut ifra egen interesse, og klarer selv å ta initiativ til lek og bli værende i lek over tid. I lek klarer barnet å leke uten voksne.	- Vi skal være oppmerksomme inn mot barns lek, og følge opp barns evne til å akseptere og innordne seg lekens regler og innhold. - Vi skal se at barnet mestrer ulike leke former, og at barnet klarer å leke med ulikt materiell.
Barnets kropp og bevegelse	- Barnet er veldig kroppslige av seg i fysisk lek og aktivitet, og viser god utholdenhet. - Barnet beveger seg godt, og liker ofte å utfordre seg selv, og gjøre ting litt vanskeligere. - Barnet tegner «hodefoting», og tegninger begynner å bli gjenkjennende.	- Skal legge til rette for ulike aktiviteter gjennom dagen i barnehagen, som stimulerer barnet til å utfordre seg selv i forhold til alder og utvikling. - Skal være oppmerksomme og følge opp barns nysgjerrighet og lærelyst innenfor de aktiviteter barn velger å gjøre.

Når barnet er 5 til 6 år

Den sosiale utvikling	Barnet	Personalets ansvar/oppgaver
	- Barnet er eldst i barnehagen, og viser trygghet i barnehagens daglige utfordringer. Barnet tar initiativ til samspill, lek og aktivitet med andre. - Barnet har god selvtillit, tørr å protestere og argumentere og hevde sine synspunkt.	- Skal utfordre og motivere barnet til av og påkledning, rydde etter seg, sortere, konsentrere seg, lytte, ta imot beskjeder, samarbeide med andre, være i dialog, fortelle - Skal lytte inn barnets innspill, og barnets egne meninger skal respekteres.
Barnets kommunikasjon	- Barnet bruker lengre og mer kompliserte setninger, og har en begynner å interessere seg for lesing og skriving. Barnet kan gjenkjenne og gjenkalle ulike lyder, rim og fortellinger. - Barnet oppfatter og forstår både kollektive og individuelle konkrete beskjeder som gis.	- Skal anerkjenne og oppmuntre barnet i de ulike aktiviteter barnet øver på. Vi skal lese" fortsettelsesbok", og barna skal være med å gjenfortelle det de har hørt. Vi skal lytte og anerkjenne barnets spørsmål og undringer. - Skal være oppmerksomme på om barnet forstår hva som blir sagt og om barnet klarer å følge opp beskjeder og instruksjoner.
Barnet i lek og fellesskap	- Barnet er ofte en god, trygg og utholdende leker. Leken er mer avansert, barna er mer detaljorientert, fantasifulle og de krever mer av hverandre. - Leken kan inneholde lange samtaler hvor de kan konsentrere seg over tid med ting de opplever som interessant. - Barnet er selvstendig i regellek, og mestrer enkle spill og leker med mindre støtte fra voksne.	- Skal hjelpe til å skjerme leken, slik at barnet får tid og rom til å fordype seg og utvikle leken sin. Vi skal gi rom for barnet til å utfolde seg i leken, eksperimentere og fantasere. - Skal gripe tak i det barna er opptatt av, ta seg tid og være lyttende og nysgjerrig på hva barna sier viser oss. - Skal være oppmerksom på barns samarbeidsferdigheter, og oppmuntre til samhandling og gjensidighet.
Barnets kropp og bevegelse	- Bevegelsene til barnet er mer direkte og viser presisjon. Barnets ferdigheter er stabile og viser bedre kvalitet. - Barnets finmotorikk og øye-hånd koordinasjon gjør at barnet kan klippe ut figurer, har et godt blyantgrep og kan kopiere enkle former.	- Skal legge til rette for, og tilføre nye utfordringer og oppgaver som kan løses og mestres. - Skal tilby barn aktiviteter, oppgaver og utfordringer de kan mestre alene og sammen med andre

BARNEHAGENS TRADISJONER 2026 – 2027

Gjennom barnehageåret i Sole barnehage, vil vi legge til rette for tradisjoner og markering av ulike høytider. Tradisjonene i barnehagen skal gi assosiasjoner til trivsel, glede, hygge og tilhørighet og er en viktig del av vår identitet og vår kultur. Arbeid med høytidsmarkering, skal være forankret i rammeplan for barnehagen som sier; *"Barnehagen skal gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen»*

Barnehagens bursdag

Når barnehagen har bursdag, har vi bursdagssamling for Sole. Her feirer vi barnehagen vår med å synge bursdagssanger, fortelle litt om barnehagen vår og alle avdelingene får hver sine pakker. Store Sole, Lille Sole og Knatten pynter porten med bursdagsplakat, vi dekker bursdags bord og pynter med ballonger. For barnehageåret 2026 – 2027 er det jubileum for Sole barnehage som fyller 35 år 14 oktober`26.

Gjensynstreff

Vi får besøk av barna som har begynt i 1.klasse. Det bakes skolebrød tidlig på formiddagen, til alle skolebarna kommer på besøk. Når alle har kommet til barnehagen, har vi en samling hvor skolebarna får fortelle litt hva de gjør, og hva de har lært på skolen til skolestartere. Sammen spiser vi skolebrød, og skolebarna får leke og oppleve et hyggelig gjensyn med barnehagen.

Høstsuppe

En ettermiddag i oktober inviterer vi alle foreldre og søsken til høstsuppe i barnehagen. Vi snakker med barna om hva det betyr å invitere noen på besøk, og hva vi skal gjøre for at de som kommer på besøk har det fint. I forberedelsene er barna også med å handle inn og kutte grønnsaker. Vi smaker, lukter og blir kjent med navn på de ulike grønnsakene, før de blandes sammen, og kokes inn til en varm og god høstsuppe som barna spiser sammen med foreldrene på ettermiddagen.

Juleforberedelser i barnehagen

Adventstiden er ventetid, og vi bruker tiden med å telle ned dagene til julaften, lage julegaver, snakke om nissen, synger julesanger, tenner adventslys og leser julefortelling.
Alle barn i Sole barnehage maler egen julepose, der julegaver og julepynt barnet lager i desember legges i. Juleposen henger oppe i barnehagen, helt til barnet kan ta den med hjem til juleferien sin.

Hvert eneste år, og helt i slutten av november begynner det å dukke opp noen rare lyder fra loftet og i veggene inne i barnehagen. På morgenen når vi kommer til barnehagen, kan vi ofte se at noe har vært og rotet litt rundt i lekene våre, smakt på pepperkaker eller spist mandariner. Barna i barnehagen er godt kjent med hvem dette er, og med stor iver begynner små som store å lete etter lofts nissene som er tilbake på julebesøk.

Julekino

En ettermiddag i desember har vi julekino i barnehagen, der vi ser en hyggelig julefilm sammen. Alle barna får en liten «juleknaskepose», med 1 mandarin, 3 pepperkaker og en liten rosineske.

Lucia i barnehagen

Vi inviterer alle 4 og 5 åringene, og foreldre til Lucia markering i storsalen nærmeste søndag til 13.desember. Barna går i Lucia tog, og det er den eldste jenta i barnehagen som er Lucia. Toget er etterfulgt av en liten julekonsert Alle skolestarterne hjelper til med å servere lussekatter, kaffe og saft. I forberedelsene til denne markeringen synger vi julesanger, og vi snakker om hvorfor vi markerer Lucia, og forteller historien om en jente som levde for veldig lenge siden og som het Lucia. Vi snakker også om at dette er en fortelling som noen tror på, og andre ikke tror på. I forberedelsene er de barna som har lyst med og baker lussekatter, som formes til ulike størrelser og fasonger. Lussekattene har egne navn som vi snakker om, og vi både kjenner, lukter og smaker litt på den myke deigen.

Nissefest

I slutten av adventstiden inviterer vi til Nissefest i barnehagen, og barn og voksne kler seg nissefint. De eldste barna i barnehagen går til grillhytta, for å synge julesanger og vente på nissen. Nissen kommer alltid gjennom skogen og har med en liten gave til alle barna, der de får en liten pose som inneholder en eske med Gomp, 3 melkesjokoladepletter, 2 seigmenn. I forberedelsene til denne dagen, snakker vi med barna om det å få en gave, og at det betyr at vi må si takk. Når nissen dukker opp synger vi julesanger for han, før vi går tilbake til barnehagen og spiser julegrøt. I grøten er det lagt en mandel, og vi lurer på hvem som får den i år, og hvem som får marsipangrisen. De aller yngste barna har nissefest inne i barnehagen, der de spiser grøt og drikker rød saft. Barna får besøk av Nissemor, som har med en liten gave til alle barna som er en pose med en pepperkake, og en liten rosineske.

«*Nissen er en mann med langt skjegg og rød lue, og han bor ofte på gårdene rundt om.*
Oppgaven til nissen er å ta vare på alle dyrene, og sørge for at alt går fint med bonden og hans familie. Derfor er det lurt at bonden setter ut grøt til nissen på julaften, slik at han blir glad og fornøyd. Hvis ikke, kan det skje at nissen finner på å gjøre små rampestreker på gården. Den røde luen til nissen er grå inni. Så hvis han vrenger luen sin slik at det grå kommer ut, kan han gjøre seg helt usynlig. Derfor er det ikke alltid så lett å se nissen».

Karneval i barnehagen

Karneval skal være en fin og morsom dag for alle barn i barnehagen der sang, dans, rytmer og musikk har fokus. Mange barn syns det er gøy å kle seg ut og andre barn liker ikke å kle seg ut, og vil ha egne klær på denne dagen. Dette er viktig for oss å respektere, fordi man skal få være den man vil.
I forberedelsene inn til selve karneval festen lager vi karnevalsmasker, instrumenter, katter og karneval pynt. Vi snakker om hva vi gjør når det er karnevalfest, vi øver på å kle oss ut, male oss i ansiktet, vi øver på å være i ulike roller, det å tørre å være en annen. Vi hører på musikk, danser, synger og gjør oss kjent med mange forskjellige instrumenter som har forskjellig lyd og har ulike navn.
På den store karneval dagen pynter vi porten inn til barnehagen med ballonger og en plakat som ønsker velkommen til karneval i barnehagen. Inne i barnehagen er det pyntet med tingene barn har laget, og enda flere ballonger. Vi har samling med sang, dans og karnevals-rytmer, før vi sitter sammen på pyntede bord og spiser pølser og drikker saft. I løpet av denne dagen har vi "katta i sekken", som inneholder noen seigmenn, potetskruer og melkerull. Barnet som til slutt klarerer å slå hull på sekken blir kåret til "kattekonge" eller "kattedronning".

Påskeforberedelser i barnehagen

Når vinteren begynner å slippe taket, og dagene blir lysere. Er det tegn på at påskehøytiden nærmer seg, og vi gjør påskeforberedende aktiviteter i barnehagen. Barna maler på egg, og vi maler med gult. Fjær, karse og perler kan være noe av det vi benytter når vi lager påskepynt som vi pynter med i barnehagen, og som vi etter hvert tar med oss hjem.
En sentral skikkelse som vi snakker mye om, og som kommer når det er påske er Påskeharen. Haren er en sjenert fyr som ikke liker å komme for nærme mennesker, samtidig er han veldig snill og barna synes det er stas når han kommer innom. Noen ganger dukker påskeharen opp når vi er på tur, andre ganger dukker han opp utenfor barnehagen. I forberedelsene inn til påske snakker vi med barna om at det snart er påskeferie, og at da er barnehagen stengt i mange dager. Dette er fordi at for mange mennesker er dette en viktig høytid, som handler om en fortelling som står i en gammel bok som heter bibelen. Noen tror at det som står i bibelen er sant, andre tror ikke det

> «Personalet skal formidle fortellinger og skape rom for barnas opplevelser, samtaler, erfaringer og tanker om religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer»
> Rammeplan, 2017, s. 55

Påskefrokost

Tidlig fredag morgen før palmesøndag er det påskefrokost i barnehagen. Alle foresatte og søsken inviteres til frokost i barnehagen. Vi dekker bord med gule lys, gule servietter, gule blomster, høner og kyllinger, og med gul mat som er: egg kokt i løkskall, gul ost, gult syltetøy, gul juice, rundstykker, kokt kaffe og te.

«17 mai tog» i barnehagen

På ettermiddagen før den store dagen, går vi i "17 mai tog" i barnehagen. Det er alle barna som er 3, 4 og 5 år som går i tog denne dagen. Vi inviterer alle foreldre, yngre og eldre søsken, familie, venner og naboer til og komme å se på hvor gode vi er til å gå i tog. I forberedelsene til denne dagen snakker vi om hvorfor vi feirer 17 mai, vi maler med fargene rødt, hvit og blått, vi øver på å gå i tog, og holder flagget høyt i været. Vi synger "17 mai" sanger, og barnehagens eget "Solerop" har en helt spesiell plass;

Sole, Sole det er toppen
kule unger, hele flokken
alle sammen, står vi på
vi begynner festen nå,
Hurra, Hurra, Hurra

I tradisjonens ånd er det Store Bergan skolekorps som leder ann toget, og rett bak går to barn og et personal, med Soles egen fane. Deretter kommer en lang rekke med barn, sammen med personalet i barnehagen. Etterpå spiser vi alle is på Store Sole, og så går alle hjem for å hvile seg til den store bursdagen.

Sommerutflukt

Sommerutflukt i barnehagen er en aktivitetsdag for alle barna i barnehagen. De eldste barna i barnehagen som er 4 og 5 år, drar sammen på en liten utflukt der vi har aktiviteter som sekkeløp, potetløp, lakris spising og "kaste på blink". Vi avslutter dagen og innsatsen med en liten premie til alle barna. Barna som er 2 og 3 år er sammen i nærområdet til barnehagen, og har aktiviteter som lek med ball, lek med fallskjerm, erteposekasting og turning på madrass. I forkant av denne dagen har vi bakt pizzasnurrer og muffins, som vi spiser til lunsj.

Sommerfest i barnehagen

Vi inviterer til sommerfest, og sier velkommen til sommeren. På formiddagen har vi en fellessamling med alle barn og voksne i hagen på Lille Sole, der vi synger sommersanger, og får høre en historie. Deretter setter vi oss ned på tepper rundt om i hagen, og spiser loff og banan til lunsj.
På ettermiddagen fra kl 15.30 – 17.00 inviteres alle familiene i barnehagen til sommerfest på den avdelingen de hører til.
Til denne festen kan både foreldre, søsken, besteforeldre, tante, onkler eller gode venner få være med på besøk til barnehagen. Til sommerfesten tar hver familie med seg en rett hver, som vi setter sammen på et felles matbord for avdelingen barnet går på. Utover det tar alle selv med hva de ønsker å drikke.

I forberedelsene til denne dagen er barna med og plukker blomster og dekker bordene sommerfint. Vi samtaler med barna om hva det betyr å invitere til fest, og hva vi må huske på slik at alle får det fint. Vi oppfordrer barna til å vise gjestene sine rundt i barnehagen sin, og fortelle litt hva de liker å gjøre her.

Overnatting for skolestarterne

Det å få sove sammen med de barna man har lekt med i mange år, er virkelig noe å glede seg til. Tenk å få ta med seg tannbørste, sovepose og nattpysj til barnehagen på ettermiddagen, for å overnatte i barnehagen sin. Før man skal legge seg for å sove, så blir det både «skattejakt», god mat, film og en godnatthistorie før en endelig kan få ligge ved siden av den man er glad i.

På morgenen dagen etter, når alle barna har våknet, spiser man en god frokost sammen. Det som er helt spesielt med denne frokosten i barnehagen, er at det står sjokoladepålegg på bordet. Sjokoladepålegg er noe man kun får en gang i barnehagen, og det er når man har overnattet i barnehagen sin. For de av dere som har mulighet, så ønsker vi at barna som har sovet over i barnehagen blir hentet kl 09.30 formiddagen etter.

Avslutning for skolestartere

Det blir en egen avslutning for alle skolestartere med familie på avdelingen barnet hører til. Barna har en liten opptreden, og der barna vil få utdelt egenprodusert barnebok. Boka er utviklet i samarbeid med alle skolestartere fra samme avdeling basert på barnas egne fortellinger, tegninger og bilder gjennom året. Dette er en høytidelig markering for skolestarterne, som snart skal slutte i barnehagen.

TEMAER OG ØVRIGE MARKERINGER I BARNEHAGEN

Brannvern i barnehagen

Arbeidet med brannvern skal tilrettelegges ut ifra barnets alder. Det viktigste barn skal lære denne uka, er å gå ut når de hører brannalarmen. Gjennom samlinger, lek og aktivitet vil brannvern være et tema tilpasset barnets alder, forutsetning og interesse. Brannvesenet har et eget opplegg for alle skolestarterne i barnehagen, med besøk til brannstasjonen og bamsen Bjørnis. Det gjennomføres ulike brannøvelser denne uken, og både barn og personal går blant annet i brannstigen.

Forebyggende arbeid med tema vold og overgrep mot barn

Barnehagen skal jobbe forebyggende med tema vold og overgrep mot barn. Formålet med arbeidet er å bidra til barns livsmestring og evne til å sette sunne grenser for seg selv. Som en del av dette arbeidet vil vi ha alderstilpassede samlinger gjennom året, med bruk av Stine Sofie barnehagepakke hvor fokus er samtaler med barn om bl.a.;

- Kropp og grenser
- Hva som er lov og ikke lov at voksne, ungdommer og andre barn gjør med barn
- Hvem barn kan si ifra til hvis de opplever noe vondt eller ulovlig

I samarbeid med SMISO – senter for incest og seksuelle overgrep i Vestfold, vil alle skolestarterne i løpet av våren få undervisning i, forebyggende undervisning mot incest og seksuelle overgrep. Informasjon til alle foreldre vil komme i forkant av «undervisningen». Personalet vil kurses også bli kurset i arbeidet, og foreldre vil få tilbud om eget foreldrekurs.

Markering av FN dagen

Vi markere FN dagen 24 oktober i barnehagen. Vi vil med utgangspunkt i barnas alder og forutsetning, lære barna om ulike land, tradisjoner og kulturer f.eks. gjennom en temadag, eller et større prosjekt i barnehagen. Vi vil snakke med barn om hvordan barn i andre land har det annerledes enn barn i Norge, at vi spiser ulik mat, bor i forskjellige hus, at ikke alle barn går i barnehage osv. Sentralt i dette arbeidet vil være barns rettigheter (barnekonvensjonen), som f.eks. å lære barn at alle barn i verden har rett på mat og drikke.

Markering av øvrige høytider, tradisjoner, religioner og livssyn som er representert i barnehagen

I tett samarbeid med foreldrene på avdeling, vil personalet legge til rette for en markering av andre høytider, tradisjoner, religioner og livssyn til familier som er representert på den enkelte avdelingen. Personalet vil gjennom samtaler med foreldre innhente informasjon, tanker og ideèr på hvordan den enkelte familien markerer sine høytider og tradisjoner og hvordan vi kan gjøre det i barnehagen.

Markering samefolkets dag

Samenes nasjonaldag er 6. februar. Dagen er også kalt Samefolkets dag, og er en felles feiring for samer i Finland, Norge, Russland og Sverige.

I Sole barnehage vil vi markere samefolkets dag gjennom fortellinger, samtaler og aktiviteter med barn. Vi vil ta i bruk konkreter og gjøre barna kjent med samenes kultur og tradisjoner. Vi vil henge opp det samiske flagget, og snakke med barna om hva symbolene i flagget betyr. Slik som at sirkelen i flagget symboliserer sola og månen, og at den røde fargen står for kjærlighet, gult står for sola, grønt står for naturen og dyrene, og blått for havet.

> «Personalet skal gjøre barna kjent med samisk kultur og levesett og knytte det samiske perspektivet til merkedager, hverdagsliv, kunst og kultur og mattradisjoner». (Rammeplan, 2017, s. 57)

Markering av demokrati, likeverd og inkludering

En uke i juni skal mangfold og inkludering markeres i byen vår. I den forbindelse vil Sole barnehage markere dette med å henge opp regnbueflagget denne uken. Personalet vil ha et ekstra fokus på å synliggjøre mangfoldet hos oss, gjennom å ha gode samtaler med barn om våre ulikheter og likheter. Vi vil ta i bruk fortellinger og aktiviteter som fremmer forståelsen av at vi alle betyr like mye, og at alle skal anerkjennes for den man er. I Sole barnehage er alle velkomne som den de er.

> «Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn».
> (Rammeplan, 2017, s. 10)

VIKTIGE DATOER GJENNOM ÅRET

Under finner dere en oversikt over sentrale datoer for barnehageåret 2026-2027. Datoer for tradisjoner, planleggingsdager, møter etc, vil være med forbehold om endringer som kan oppstå i løpet av barnehageåret

PLANLEGGINGSDAGER 2026 -2027	MØTER OG DUGNADER I BARNEHAGEN	TRADISJONER OG ØVRIGE MERKEDAGER I BARNEHAGEN
Torsdag 13 august **Fredag 14 august** **Fredag 27 november** **Mandag 4 januar** **Fredag 16 april** **Fredag 7 mai** **Fredag 18 juni** **Mandag 21 juni**	**FORELDREMØTER** **8 september:** Foreldremøte for alle skolestartene i barnehagen **9 september:** Foreldremøte Knatten **15 september:** Foreldremøte 1.etg **16 september:** Foreldremøte 2.etg **22 september:** Foreldremøte Lille Sole **7 april:** Felles foreldremøte **27 april:** Digitalt årsmøte for medlemmer av samvirkeforetaket **SU MØTER;** 19 oktober 18 januar 15 mars 10 mai **DUGNAD I BARNEHAGEN** 14 oktober 18 november 28 april 12 mai	**Uke 40** Vi inviterer til Høstsuppe **Uke 50** Søndag 13 desember inviterer vi til Lucia markering i storsalen for 4 og 5 åringene i barnehagen **Uke 11** Fredag 19 mars inviterer vi til påskefrokost **Uke 19** Fredag 14 mai inviterer vi til «17 mai tog» i barnehagen for 3, 4 og 5 åringene **Uke 23** Vi inviterer til en markering for alle skolestarterne som skal slutte i barnehagen, og begynne på skolen. **Uke 24** Inviterer vi til sommerfest i barnehagen **Øvrige tradisjoner i barnehagen** Uke 42 Barnehagens bursdag 14 oktober Sole Barnehagen fyller 35 år Uke 43 Gjensynstreff med 1.klassingene Vi markerer FN-dagen i bhg Uke 50 Julekino 11 desember Uke 51 Nissefest i barnehagen 16 desember Uke 5 Markering samefolkets dag 6 februar Uke 7 Karneval i barnehagen 19 februar Uke 21 Overnatting for skolestartere Uke 23 Sommerutflukt **FOTOGRAFERING I BARNEHAGEN** SU arrangerer fotografering i barnehagen, for de som ønsker dette. Tilbud gjelder lørdag 12 sept og søndag 13 sept.